

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
ΑΠΑΝΤΑ
ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ
ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
Ν. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΟΣ
ΑΘΗΝΑ 1985
Σελ. 119-122

ΤΟ «ΝΑΜΙ» ΤΗΣ

Ναί, ένθυμουμαι τήν μικράν κορασίδα, τήν όποίαν έβλεπα τόσον συχνά νά έρχεται ν' αγοράζει όψώνια εις τό γειτονικόν μπακάλικο. Ήτον κόρη Ιταλού και Έλληνίδος. Τόν πατέρα της δέν είδα ποτέ· είχα μάθει ότι άπουσίαζε διαρκώς, εις Λαύρειον νομίζω, ή εις τόν Ισθμόν. Τήν μητέρα της τήν έβλεπα πάντοτε εις τήν γειτονιάν· ήτον μία ώχρά, λεπτή, με μικρόν έκφραστικόν πρόσωπον, όλο μάτια και φρύδια, και μορφασμούς περι τά χείλη. Έκαμνε, νομίζω, τήν σιδερώτριαν. Άλλο τέκνον δέν είχεν. Έστελνε τήν μικράν αυτήν κι όψώνιζε πάντοτε από τό μπακάλικο. Πώς ώνομάζετο, ποτέ δέν έμαθα.

Είμαι μακρά ιστορία τό πώς ό μπακάλης κατώρθωνε νά τά βγάξει πέρα με όλην τήν γειτονιάν, όπου όλ' αί πτωχάι μητέρες είχον συνήθειαν νά στέλνουν τ' ανήλικα μικρά των δια νά έκτελοϋν έργα ψωνιστοϋ, όλίγον πρόωρα. Τά μικρά άργοπορούσαν εις τόν δρόμον, έπιαναν χώματα, λάσπες, έβουτούσαν τά χεράκια τους εις τ' αϋλάκια του πεζοδρομίου, έχαναν τήν πεντάραν, ή άλλος μεγαλύτερος μάγκας τους τήν άρπαζε. Έάν δέν τήν είχαν χάσει, έφθαναν έως τό μπακάλικο, έσπόγγιζον τά χέρια εις τους σάκκους των κουρκιών και φασολιών, ανακάτωναν τά ρεβίθια και τό ρύζι — όπου άρτίως άδέσποτος σκύλος τής γειτονιάς είχε προσουρήσει.

Όσον άφορᾷ τό περι καθαριότητος τής κοιλίας ζήτημα, τό «ού τά εισερχόμενα κοινοί τόν άνθρωπον» ποίαν άλλην έννοιαν έχει; Άλλά και αν τά πλείστα είδη πλύνωνται, τά τυριά λ.χ. πόσων εκατοντάδων μυιών φέρουν τά ίχνη; Δι' αυτό ίσως μερικοί, καθ' ύπερβολήν σιχασιάρηδες, τρώγουν πάντοτε ψημένο τό τυρί.

Τά μικρά έκαμναν διαβολεμένον θόρυβον εις όλον τό μαγαζί, κ' έξω εις τόν δρόμον. Άρπαζαν κ' έτρωγαν έλιές, τυρί, χαλβά, ζάχαριν, ό,τι εύρισκαν, μερικά έχωναν στήν τσέπη των χουφτιές από όσπρια, καλαμπόκι, ή σκύβαλα, Έπαιζαν με τήν δεκάραν, πηδώντα έδῶ κ' εκεί. Έξαφνα ή δεκάρα τους έφευγε, κ' έπιπτεν όπίσω από τά τσουβάλια, όπίσω από τό βαρελάκι του άλεύρου και τήν κάσσαν του δαδιου. Όποία φασαρία και πρόσθετος κόπος δια τά μπακαλόπαιδα του μαγαζιου! Άλλοτε ή δεκάρα συνέβη νά πέση δια τής έσχάρας του φεγγίτου του ύπογείου κάτω εις τήν οίναποθήκη.

Τέλος, ἂν ἐσώζετο ἢ ἀνευρίσκετο ἡ δεκάρα, τὸ μικρὸν ἔπαιρνε τὸ ὀψώνιον του.

Ἐὰν τὸ εἶδος ἦτο χαλβὰς ἢ ζάχαρις, ἐτρώγετο κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὸν δρόμον, μέχρι τοῦ ὀσπιτίου· ἂν ἦτο τυρὶ ἢ ἐλιές, μόνον τὸ 1/5 ἐτρώγετο· τὸ λοιπὸν ἔπιπτε κάτω εἰς τὸ χῶμα, κ' ἐλερώνετο. Ἄν ἦτο ὀρύζιον, ἐχύνετο ὅλον κάτω, ἀνεκατώνετο μὲ χῶμα καὶ μικρὰ χαλίκια. Καὶ τότε, ξεσπαθωμένη, ἐφώρμα ἀπὸ τὴν αὐλόπορτα, ὅπου ἐνήδρευε περιμένουσα ὀπισθεν τοῦ ἑνός, τοῦ κλεισμένου θυροφύλλου, προκύπτουσα διὰ τοῦ χάσματος τοῦ ἄλλου, τοῦ ἀνοικτοῦ πρὸς τὰ ἔξω, ἢ μητέρα τοῦ παιδιοῦ, ἐλέγχουσα μεγαλοφώνως τὸν μπακάλην, ὡς πωλοῦντα ξίκικα, καὶ ἀπαιτοῦσα «τὰ λεφτὰ πίσω». Ὡ, πόσῃν ὑπομονὴν ὤφειλε νὰ ἔχη, ἀλήθεια, κι αὐτὸς ὁ μπακάλης!

*

**

Ἀπὸ ὅλα τὰ στάδια τῆς γυμναστικῆς αὐτῆς εἶχε διέλθει ἡ... Τασοῦλα, ἃς τὴν εἶπω οὕτω, μ' ὅλον ὅτι ποτὲ δὲν ἔμαθα τ' ὄνομά της. Καὶ τώρα εἶχε μεγαλώσει, 16 ἐτῶν κόρη, καὶ εἶχε γίνει ὠραία, μὲ ἓν εἶδος κομψῆς καὶ λεπτῆς καλλονῆς — μὲ chic, ἂν θέλετε. Καὶ εἶχεν ἀρχίσει πλέον κι αὐτὴ, στὴν ἀράδα της, νὰ τρελαίνη τοὺς μικροὺς νέους τῆς γειτονιάς — λιμοκοντόρους, κουτσαβάκια, μόρτηδες, καλφάδες μαστόρων, μαθητὰς γυμνασίων, νοικοκυρόπουλα καὶ λοιπούς.

Δὲν τὴν εἶχα ἰδεῖ ἀπὸ ἑπταετίας. Τέλος, τὴν βλέπω μίαν ἐσπέραν, μὲ κομψὸν ἔνδυμα, μὲ τὰ μαλλιά βροστρυχισμένα καμπύλα — τίς οἶδε πόσα κάρβουνα θὰ εἶχε δαπανήσει τῆς σιδηρώτριας, τῆς μητρὸς της, διὰ νὰ φτιάξη τὰ κατσαρά της! — νὰ διέρχεται συνοδευομένη ἀπὸ ὠραῖον νεανίσκον, ὅστις δὲν θὰ ἦτο εἰκοσαέτης ἀκόμη. Διήλθον μὲ βῆμα τόσον ζωηρόν, τόσον ἐπιδεικτικὸν καὶ αὐτάρεσκον, ὥστε ὅλοι τοὺς ἐκοίταξαν. Ἄλλ' ὡς φαίνεται, θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ τοὺς κοιτάζουν, καὶ δι' αὐτὸ εἶχαν ἐκεῖνο τὸ βῆμα.

— Καλέ, ποιά εἶν' αὐτὴ ἡ κοπέλα; ἠρώτησεν — ὄχι ἐγώ, εἷς τρίτος παρατυχὼν ἐκεῖ, ξένος τῆς γειτονιάς.

— Ἡ δεῖνα, ἡ κόρη τῆς Ρωμιάς πού εἶχε τὸν Ἰταλόν, δὲν τὴν ξέρετε; ὠμίλει ἡ κυρα-Λευθέραϊνα, ἣτις ἐκάθητο κάθε δειλινὸν ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλόπορτάν της, πάσχουσα ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ μὴ δυναμένη νὰ πηγαίνη μακρὰν· καὶ ἀπὸ τὴν σκοπιάν της ἐκείνην ἐσυνήθιζε νὰ ἐπιθεωρῇ ὅλους τοὺς διαβάτας καὶ ὅλην τὴν συνοικίαν.

— Μήπως εἶν' ἐκεῖνο τὸ κορίτσι πού ἤρχετο στοῦ μπακάλη πρὸ χρόνων κ' ἐψώνιζε; ἠρώτησα ἐγώ.

— Ναί.

— Καὶ τί πάσο*!

— Δὲν ξέρετε; ἐπανελάβεν ἡ κυρὰ Λευθέραϊνα. Διαβάσατε στὶς ἐφημερίδες γιὰ ἕναν πού αυτοκτόνησε στὸ Β... (ὠνόμασεν ἓν προάστιον τῶν Ἀθηνῶν) ἀπὸ ἔρωτα, αὐτὲς τὶς μέρες;

— Ναί.

— Αὐτὴ εἶναι. Καὶ τώρα τὴν ἐρωτεύθηκε αὐτὸς πού βλέπετε μαζί της, γιὸς τοῦ δικηγόρου τάδε... ἔχει παράδες ὁ πατέρας του. Τὸ παιδί ἔχασε τὸ μυαλό του μ' αὐτήν. Ὁ πατέρας δὲν τὴν θέλει. Μὰ αὐτὸς ἐπιμένει νὰ τὴν στεφανωθῇ, καὶ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ γέρου.

— Ἔτσι;

— Βέβαια· ἐπῆρε δρόμο, βλέπετε... βγῆκε τὸ νάμι* της.

(1906)